

***SAW SAM SAI: A STUDY ON ITS CONSTRUCTION
AND ITS SURVIVAL IN CONTEMPORARY THAI SOCIETY***

AVARACH CHOLVASIN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF ARTS (CULTURAL STUDIES)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2003

ISBN 974-04-3616-1

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ชอสามสาย: การศึกษากรรมวิธีการสร้างและความอยู่รอดในสังคมไทยปัจจุบัน (SAW SAM SAI: A STUDY ON ITS CONSTRUCTION AND ITS SURVIVAL IN CONTEMPORARY THAI SOCIETY)

อวรัช ชลวาสิน 4236444 LCCS/M

ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ลักขณา ดาวัตินหงษ์, Doctorat de l'EHESS,
MEGAN SINNOTT, Ph.D.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยาวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาสองประการคือ เพื่อศึกษากรรมวิธีการสร้างชอสามสาย และเพื่อศึกษาปัจจัยเกื้อหนุนความอยู่รอดของชอสามสายในสังคมไทยปัจจุบัน ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดเรื่องมายาคติ อัตลักษณ์ชาติ และชนชั้นทางสังคมเป็นกรอบความคิดหลักในการวิเคราะห์

ในการศึกษากรรมวิธีการสร้างชอสามสาย ผู้วิจัยเลือกศึกษากรณีการสร้างชอสามสายของนายธีรพันธุ์ ธรรมานุกูล ซึ่งเป็นช่างชอสามสายที่มีชื่อเสียง และมีผลงานเป็นที่ยอมรับในวงการดนตรีไทย ผลการศึกษาพบว่า กรรมวิธีการสร้างชอสามสายของนายธีรพันธุ์ ธรรมานุกูล ไม่ได้ถูกรอบงำด้วยมายาคติ มีการปรับปรุงกรรมวิธีการสร้างตลอดเวลาเพื่อให้ได้ชอที่ได้มาตรฐานทั้งคุณภาพเสียงและรูปลักษณ์ โดยใช้กรรมวิธีที่ได้จากการสังเกต และจดจำ การลองผิดลองถูก และวิธีการคิดเชิงวิทยาศาสตร์อย่างมีระบบ ทั้งนี้เกิดจากปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อ กรรมวิธีการสร้างชอสามสายคือ การขาดแคลนวัตถุดิบ เทคโนโลยีสมัยใหม่ ความต้องการของลูกค้ำ และการแข่งขันในตลาดเครื่องดนตรีไทย

สำหรับการศึกษาปัจจัยเกื้อหนุนความอยู่รอดของชอสามสายในสังคมไทยปัจจุบัน พบว่า การที่ชอสามสายสามารถอยู่รอดได้ในปัจจุบันและมีแนวโน้มที่ดีขึ้นในอนาคต เนื่องจากปัจจัยหลักสองประการคือ การที่รัฐส่งเสริมดนตรีไทยในฐานะที่เป็นหนึ่งในภาพแสดงแทนอัตลักษณ์ชาติ และการที่ชนชั้นกลางใช้ชอสามสายเป็นเครื่องต่อรองสถานภาพทางสังคมในพื้นที่สาธารณะ

การที่รัฐเลือกใช้ดนตรีไทยเป็นหนึ่งในภาพแสดงแทนอัตลักษณ์ชาติ ก่อให้เกิดการส่งเสริมดนตรีไทยในหลายวิธี ได้แก่ การกำหนดให้ดนตรีไทยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาสมัยใหม่ การส่งเสริมกิจกรรมการประกวดและการแสดงดนตรีไทย ตลอดจนการส่งเสริมดนตรีไทยในรูปแบบอื่นๆทั้งในภาครัฐและเอกชน สิ่งเหล่านี้ยังผลให้ดนตรีไทยสามารถอยู่รอดได้ และส่งผลสืบเนื่องให้ชอสามสายอยู่รอดได้ในสังคมไทยปัจจุบัน นอกจากนี้ การที่ชนชั้นกลางใช้ชอสามสายเป็นเครื่องต่อรองสถานภาพทางสังคมซึ่งเป็นผลโดยตรงจากมายาคติของชอสามสาย ทำให้ชอสามสายเปลี่ยนบทบาทจากการรับใช้ราชสำนักและชนชั้นสูงมารับใช้ชนชั้นกลาง นับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ชอสามสายอยู่รอดได้ในสังคมไทย

SAW SAM SAI: A STUDY ON ITS CONSTRUCTION AND ITS SURVIVAL IN CONTEMPORARY THAI SOCIETY

AVARACH CHOLVASIN 4236444 LCCS/M

M.A. (CULTURAL STUDIES)

THESIS ADVISORS: LAKANA DAORATANAHONG, Doctorat de l'EHESS,
MEGAN SINNOTT, Ph.D.

ABSTRACT

This qualitative research is conducted with cultural anthropological research methods. The two purposes of the research are to study the construction of *Saw Sam Sai* and to study factors sustaining survival of *Saw Sam Sai* in contemporary Thai society. Herewith, the researcher employs the concepts of 'myth', 'national identity' and 'social class' as the theoretical basis of the analysis in the research.

Concerning the construction of *Saw Sam Sai*, the researcher carries out a case study on the construction of Mr. Theerapan Thamanukul who is a famous *Saw Sam Sai* craftsman and has gained good reputation on his works in Thai music circles. The case study reveals that Mr. Theerapan's construction is not influenced by the 'myth' of *Saw Sam Sai*. He has always improved his construction to create *Saw Sam Sai* with quality sound and beautiful figures. His construction is derived from his observation, memorization, trial and error, and scientific thinking. However, there are some factors influencing his construction: shortage of materials, modern technology, customers' requests and competition in the Thai musical instrument market.

The study of factors sustaining survival of *Saw Sam Sai* in contemporary Thai society shows that there are two major factors which sustain its survival and help contribute its prosperous trend towards the future. The two factors are the governmental support of Thai music as a representation of 'national identity' and the use of *Saw Sam Sai* as a tool in negotiating social status in public space by the middle class.

The support of Thai music from the government brings about various ways in which Thai music can contribute, such as Thai music through modern education, Thai music contests and performances, and other forms of support sponsored by both the government and private sectors. This support can help the survival of Thai music and consequently the survival of *Saw Sam Sai* in contemporary Thai society. In addition, being a result of the 'myth', the use of *Saw Sam Sai* by the middle class as their tool in negotiating social status in public space causes a shift from being a musical instrument serving the royalty and aristocracy in the past to a musical instrument serving the middle class at present.

KEY WORDS: *SAW SAM SAI* / CONSTRUCTION OF *SAW SAM SAI* /
SURVIVAL OF *SAW SAM SAI*

100 p. ISBN 974-04-3616-1